

Grade 5

Ka 'Ōlelo

1 Ka 'Ōlelo Walewaha 1.1

1.1 Ho'opuka 'ia ka 'olelo, 5-6.0.1.1

a e wehewehe pono ai iā ha'i i kekahi hana 5-6.0.1.1.A

e e hō'ike le'a ai i ka pō'aiapili hoihoi a pili loa i ka haumana ma ka 'olelo uluwale 5-6.0.1.1.E

i e wehewehe ai i kona kuana'ike pono'i 5-6.0.1.1.I

o e hō'ulu'ulu ai i nā mana'o like 'ole 5-6.0.1.1.O

u e pono ai ke kama'ilio 5-6.0.1.1.U

2.1 Ha'i'olelo ma mua o ke anaina e pili i kekahi kumuhana i noi'i 'ia me ke kahe kūpono o ka 'olelo. 5-6.0.2.1

3.1 Ho'okomo 'ia ka 'olelo no'eau ma kahi kūpono. 5-6.0.3.1

4.1 Kūpono ke kī'ina leo a me ke 'ano o ke kino o ka haumāna e kūlike ai me ka pō'aiapili. 5-6.0.4.1

---

2 Ka Ho'omaopopo 1.2

5.1 Hō'ike i ka 'a'apo 'ia o ka 'ike mai loko mai o nā kūmole like 'ole i lohe 'ia. 5-6.0.5.1

6.1 Maopopo ka pilina o kona 'ohana i 5-6.0.6.1

a Kona 'āina hānau 5-6.0.6.1.A

b Kona wahi noho 5-6.0.6.1.B

c Ke kahua kula 5-6.0.6.1.C

7.1 Maopopo ka lōina ku'una o kāna i lohe ai. 5-6.0.7.1

8.1 Maopopo ka ho'ohana pololei 'ia o nā ho'oho ma'amau: 5-6.0.8.1

a 'Ā 'oia 5-6.0.8.1.A

b Tsā/Kā 5-6.0.8.1.B

c Hemū/Hele pēlā 5-6.0.8.1.C

d Hāmau/Kulikuli 5-6.0.8.1.D

Ke Mele/ Oli

1 Ke Kālailai Mele/Oli 2.1

1.1 Wehewehe i ka ha'awina o kekahi mele 5-6.MO.1.1.1

a me ke kākō'ō pū 'ana i kona mana'ō ma o nā lā'ana mai ke mele mai 5-6.MO.1.1.A

e me ke kuhi 'ana i ka pō'aiapili kūpono e ho'ohana 'ia ai ke mele 5-6.MO.1.1.E

2.1 Ho'ohālikelike i nā mele Hawai'i me ke kālele pū 'ana i nā lōina ku'una o ke mele. 5-6.MO.2.1

3.1 Ho'ohālikelike 'ia ke mele i lohe 'ia me ka mea i kākau 'ia. 5-6.MO.3.1

Ke Kākau

1 Nā 'Ano Kākau 3.1

1.1 E kākau i ka mo'olelo me ka hō'ike i: 5.K.1.1

a ke 'ano a me ka hana o ka mea nona ka mo'olelo 5.K.1.1.A

e kona pilina i ka 'āina 5.K.1.1.E

i kekahi ha'awina i a'ō 'ia 5.K.1.1.I

o nā hi'ohi'ona e pono ai ka mo'olelo (hāme'e, pō'aiapili, hihia, ho'oponopono, a pēlā aku) 5.K.1.1.0

2.1 Ho'onohonoho 'ia nā mana'ō nui o kekahi kumuhana. 5.K.2.1

3.1 Kūkulu mōakāka 'ia ka mana'ō me ke kākō'ō piha 'ia 'ana ona 5.K.3.1

a me ka ho'ohana 'ana i la'ana mai kekahi kūmole 5.K.3.1.A

e me ka ho'ohana 'ana i mau kūmole 'oko'a 5.K.3.1.E

i me ke kālailai 'ana i ke 'ano o kekahi mea i 'imi noi'i 'ia 5.K.3.1.I

---

2 Nā Lōina Mo'olelo 3.2

4.1 E kākau a wehewehe i ka waiwai o ka lōina ku'una i a'ō 'ia ma ka mo'olelo. 5.K.4.1

---

3 Nā Lōina Kākau 3.3

5.1 Wehewehe 'ia ke kaona no ka hō'ike 'ana i kekahi mana'ō pālua o ka 'ōlelo ho'okahi ma nā pō'aiapili like 'ole. 5.K.5.1

6.1 Pololei ka pela 'ana a me ka ho'ohana 'ia o nā kiko. 5.K.6.1

7.1 Ohī'ohi a ho'onohonoho 'ia ka 'ikepili e pono ai ke kākau 'oloke'a i mea e kūkulu pono 'ia ai kona mana'ō. 5.K.7.1

8.1 Ho'ohana 'ia nā analula pololei ma ka pō'aiapili kūpono e mōakāka ai ka mana'ō nui. 5.K.8.1

9.1 'Ike 'ia ka 'oko'a o ke 'ano kākau ma nā pō'aiapili like 'ole. 5.K.9.1

Ka Heluhelu

1 Nā 'Ano Heluhelu 4.1

1.1 Kūkulu ka haumāna i kona mana'o 5.H.1.1

a ma o nā la'ana mai ka mea āna i heluhelu ai. (2 a 'oi la'ana) 5.H.1.1.A

e ma o ke kālailai 'ana i ka mana'o o ka mea kākau 5.H.1.1.E

2.1 Kālailai 'ia ke ka'ina hana o ka mo'olelo a me ka pilina o nā hanana i ka holo 'ana o ka mo'olelo. 5.H.2.1

3.1 Ho'ohālikelike 'ia nā hi'ohi'ona like 'ole o ka mo'olelo. 5.H.3.1

4.1 Kālailai 'ia nā mo'olelo 'oko'a e 'ike ai i nā 'ano 'oko'a o nā mo'olelo Hawai'i. 5.H.4.1

5.1 Hō'ulu'ulu 'ia ka mo'olelo ma ke 'ano he ho'opōkole me ka hō'ike 'ana i nā mahele ko'iko'i a me ka mana'o nui o ia mo'olelo. 5.H.5.1

---

2 Nā Loina Heluhelu 4.2

6.1 Mālama 'ia ka 'ikena ku'una a me ke kuana'ike Hawai'i. 5.H.6.1

7.1 Wehewehe 'ia nā loina ku'una o ka mo'olelo me ke kāko'o 'ana i kona mana'o. 5.H.7.1

8.1 Ua pa'a nā pilina'olelo a me nā hua 'olelo e heluhelu ai i nā mo'olelo no ia pae me ka maopopo. 5.H.8.1

9.1 Maopopo ka mana'o o kekahi hua'olelo hou ma o ka pō'aiapili mo'olelo/māmala'olelo. 5.H.9.1

10.1 Wehewehe 'ia ka mana'o nui o kekahi 'Ōlelo No'eau e hō'ike ai i ke kuana'ike Hawai'i me ke kāko'o. 5.H.10.1

11.1 'Ike 'ia ho'i he nīnau ka nane e pane ai a wehewehe 'ia me ke kāko'o. 5.H.11.1

12.1 'Apo 'ia nā mana'o pālua o kekahi 'olelo e hō'ike ai he Kaona nō ia 'ano mana'o. 5.H.12.1

13.1 Kālailai 'ia he mau kūmole no ka wae 'ana i 'ike i pili i kekahi kumuhana kiko'i. 5.H.13.1